

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2008
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ: 8119 443, ФАКС: 988 44 05, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

ЗАПОВЕД

№ *РД01-230/10.11.2017* г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, чл. 6 от Устройствения правилник на Министерството на труда и социалната политика и във връзка с чл. 12, ал. 1 от Закона за интеграция на хората с увреждания

НАРЕЖДАМ:

1. Утвърждавам Методика за извършване на социална оценка при определяне на индивидуалните потребности на хората с увреждания, съгласно чл. 12, ал. 1 от Закона за интеграция на хората с увреждания, съгласно приложението /Приложение 1/.
2. Отменям т.3 от Приложение към Заповед № РД01-230/14.03.2011 г. на министъра на труда и социалната политика за утвърждаване на Методика за определяне на индивидуалните потребности на хората с трайни увреждания, за отпускане на месечна добавка за социална интеграция, съгласно чл. 42, ал. 3 от Закона за интеграция на хората с увреждания.

Контрола по изпълнението на настоящата заповед възлагам на ресорния заместник- министър на труда и социалната политика.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на ресорния заместник-министър на труда и социалната политика, на директора на Дирекция ПХУРВСП при МТСП и на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане за сведение и изпълнение.

10.11.2017

Biser Petkov
БИСЕР ПЕТКОВ
Министър на труда и социалната политика
Signed by: Biser Hristov Petkov

ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО

Biser Petkov
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ

МЕТОДИКА

за извършване на социална оценка при определяне на индивидуалните потребности на хората с увреждания, съгласно чл. 12, ал. 1 от Закона за интеграция на хората с увреждания

Методиката е предназначена за ръководителите и социалните работници в структурните звена на Агенцията за социално подпомагане, и за длъжностните лица по чл. 13, ал. 3 и ал. 4 от Закона за интеграция на хората с увреждания, които на териториален принцип работят с хората с увреждания за осигуряване на правата им.

Методиката има за цел да:

- даде насоки и улесни специалистите при организацията и изготвянето на социалната оценка на лицата с увреждания;
- послужи при оценяването на възможностите за интеграция на лицето с увреждане в процеса на извършване на социална оценка, въз основа на медицинската експертиза.

Специфичните цели на Методиката са:

- организиране на процеса по определяне на индивидуалните потребности на хората с трайни увреждания, при зачитане на човешкото им достойнство, за гарантиране на пълноценното им социално включване;
- създаване на условия за реализиране на процеса по оценка на индивидуалните потребности на хората с увреждания, с оглед на тяхната равнопоставеност при предоставяне и упражняване на правата им, регламентирани със Закона за интеграция на хората с увреждания;
- установяване на ефективен механизъм за определяне на необходимата социална подкрепа за хората с трайни увреждания.

За изготвянето на социалната оценка на лицето с увреждане е необходимо както участието на различни специалисти, така и активната позиция на самото лице в процеса.

Отчитането на индивидуалните потребности на лицето с увреждане е в основата на социалната оценка.

I. МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА СОЦИАЛНА ОЦЕНКА

Социалната оценка е елемент от социалната работа, целяща пълно и комплексно обследване на статуса на лице с трайни увреждания, нуждаещо се от социална подкрепа, с оглед установяване на обстоятелства и проблеми, които го правят зависим от други хора и/или институции с цел прилагане на адекватни мерки за подкрепа.

Социалната оценка трябва да съдържа ясно формулирани предложения. Тя има индивидуален характер и е съобразена със специфичната характеристика на лицето с увреждане и възможностите, които дават наличните ресурси на институциите.

Цели се да бъде постигнат диференциран подход за осигуряване на независим живот за хората с трайни увреждания. Това ще доведе до адекватна преценка на най-подходящия вид подкрепа, съобразен с индивидуалните нужди и възможности за интеграция на лицето с трайно увреждане, съобразявайки ги с условията на средата, в която то живее.

Социалната оценка се използва за преценка на реалните нужди и възможности на лицето за социално включване и свързаните с това настоящи и бъдещи потребности от рехабилитация за водене на независим начин на живот и за личностно развитие. Оценката може да послужи при преценка за:

- социално-икономическа защита по реда на Закона за интеграция на хората с увреждания чрез отпускане на месечна добавка за социална интеграция, целеви помощи и реализиране правото на финансова подкрепа, в зависимост от индивидуалните им

потребности;

- социално подпомагане по реда на Закона за социалното подпомагане чрез отпускане на социални помощи и/или предоставяне на социални услуги в общността и извън нея;
- оценка на възможностите за трудова заетост и професионална реализация на лицето с трайно увреждане;
- преценка за необходимостта от обучение, квалификация и преквалификация.

II. ПОДГОТОВКА НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

1. Социална оценка се извършва въз основа на постъпило заявление-декларация от лицата по чл. 12, ал. 3 от Закона за интеграция на хората с увреждания до директора на дирекция „Социално подпомагане“ по постоянен адрес на лицето с трайно увреждане.

2. За изготвянето на социалната оценка длъжностно лице (социален работник) от дирекция „Социално подпомагане“ извършва социална анкета чрез посещение в дома на лицето с увреждане при предварително уговорени ден и час. Социалната анкета установява наличието на обстоятелства от социален, семеен, битов и правен характер, отнасящи се до възможностите за интеграция на лицето с увреждания.

3. Анкетна карта за самооценка на потребностите на лицето с трайно увреждане, приложение към настоящата Методика, се попълва при желание на лицето с трайно увреждане или негов представител. При необходимост или изявено желание от страна на лицата по чл. 12, ал. 3 от Закона за интеграция на хората с увреждания, анкетната карта се попълва в сътрудничество със социален работник, по време на извършваната социалната анкета. С попълването на анкетна карта се гарантира участието на лицето в процеса на оценка и се създават предпоставки за по-адекватна преценка на възможностите и потребностите за интеграция.

4. Въз основа на обобщена информация от Анкетната карта и констатациите от социалната анкета за възможностите и потребностите на човека с увреждане, длъжностно лице (социален работник) от дирекция „Социално подпомагане“ изготвя социален доклад. Той съдържа както констатираните по време на социалната анкета обстоятелства, така и препоръки, предложения за социална работа и мерки за подкрепа на лицето с трайно увреждане по преценка на запознат със случая социален работник.

III. ФОРМИРАНЕ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

Социалната оценка е базов елемент от социалната работа, при която се идентифицират обстоятелствата, довели до промени в социалния статус на човека с трайно увреждане. Оценяват се потребностите на човека с увреждане от подкрепа и интегриране в различните области на неговото взаимодействие с обкръжаващата го среда.

1. Социалната оценка отчита условията, възможностите и потребностите на човека с трайно увреждане:

1.1. за участие в обществения живот:

- емоционално състояние - възприятия, възможност за оценка и самооценка, адаптация, ориентираност, агресивност, депресивни състояния и др.;
- социални контакти - в семейна и близка обкръжаваща среда, обществени дейности, хоби и лични интереси, комуникационна среда - телефон, компютър, интернет и други;
- достъпност на околната среда в и извън дома, градската инфраструктура, образователни, културни и обществени сгради, мобилност - личен, специализиран и/или обществен транспорт;
- ползване на социални услуги в общността - клубове по интереси, личен и социален асистент, дневен център, домашен патронаж и др.

1.2. за образование и обучение, професионална квалификация и преквалификация, трудова дейност и професионална реализация.

Оценката се прави в зависимост от възрастта, степента на намалената работоспособност или вида и степента на увреждането, установени в Експертното решение на ТЕЛК /НЕЛК, като следва да се оцени:

- образование или обучение - определянето на специфичните образователни потребности на децата се извършва от Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование към Министерството на образованието и науката.

- квалификация и/или преквалификация или необходимост и възможности за включване в курсове и други форми за квалификация в определени професии и занаяти;

- необходимост и възможности за включване в трудова заетост в обичайна или специализирана трудова среда.

1.3. за рехабилитация с оглед задържане и/или достигане на оптимално физическо и психическо състояние и социализиране до възможната степен за водене на независим живот, в това число:

- балнеолечение;
- слухова, говорна и зрителна терапия;
- експертиза и назначаване на помощни средства, приспособления и съоръжения и медицински изделия (ПСПСМИ) адаптиране на жилище;
- предоставяне на социални услуги в общността;
- информационно-консултативни услуги;
- специализирани преводачи и придружители;
- други.

1.4. установяване на възможности за повишаване качеството на живот:

- обичайни ежедневни дейности - лична и обща хигиена, водене на домакинство, приготвяне на храна и хранене, обличане и пр.;
- необходима подкрепа от личен асистент, социален асистент или домашен помощник;
- покупка или приспособяване на лек автомобил – собственост на лицето с трайно увреждане, както и ползване на безплатен винетен стикер.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

Социалната оценка се изготвя от Консултативните комисии към дирекциите „Социално подпомагане“ на Агенцията за социално подпомагане, съгласно чл. 13, ал. 2 от Закона за интеграция на хората с увреждания и включва:

➤ **Констатации** – съставят се на база заключенията от социалния доклад относно:

- потребности и възможности от рехабилитация;
- възможности за обучение;
- възможности за трудова заетост и професионална реализация;
- потребности от социални услуги;
- възможности за социално включване.

➤ **Препоръки за необходимите мерки за социално включване** – оформят се в резултат на направените констатации, с оглед предприемане на действия или вземане на мерки, насочени към:

- индивидуална потребност от рехабилитация;
- потребност от обучение;
- трудова заетост и професионална реализация;
- индивидуална потребност от социални услуги;
- възможност от социално включване.

➤ **Предложения до директора на дирекция „Социално подпомагане“ за отпускане на:**

- месечна добавка по чл. 42, ал. 2 от Закона за интеграция на хората с увреждания според вида и степента на увреждане и индивидуалните потребности на лицето с увреждане;
- целева помощ за изработване и/или покупка на помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания и медицински изделия, посочени в списъците по чл. 35г, ал. 1 от Закона за интеграция на хората с увреждания, според индивидуалните потребности на лицето с увреждане.

Направените предложения в социалната оценка се мотивират от страна на Комисията, на база направените констатации и предвидените действия или мерки за социално включване.

➤ **Срок на действие на социалната оценка**

Социалната оценка се издава за срока, посочен в експертното решение за определяне процента на трайно намалената работоспособност или вида и степента на увреждане, а в случаите на пожизнено експертно решение за срок от 5 години от датата на издаването ѝ.

Лицата с определени вид и степен на увреждане или трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто, установена след навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от Кодекса за социално осигуряване, както и лицата с намалена работоспособност, навършили възраст за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от Кодекса за социално осигуряване в срока на решението на ТЕЛК/НЕЛК, ползват правата си по правилника пожизнено независимо от определения в експертното решение срок. В тези случаи срокът на социалната оценка е 5 години от датата на издаването ѝ.

V. ДЕЙНОСТ НА КОНСУЛТАТИВНАТА КОМИСИЯ

1. Консултативната комисия осъществява дейността си съгласно Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания.

2. При подготовката на конкретно заседание, в зависимост от оценяваните случаи и при установена необходимост се канят за участие и други специалисти, имащи преки наблюдения над здравословното или емоционалното състояние на лицата с трайни увреждания и срещаните от тях социални бариери, чието мнение може да бъде взето предвид при изготвяне на оценката. Председателят или секретарят на Комисията следва да предприемат действия за обезпечаването на тези специалисти, чрез директора на дирекция „Социално подпомагане“.

3. Всяко лице с трайно увреждане и/или негов упълномощен представител има право да присъства на заседанието, на което се извършва неговата социална оценка. В тази връзка служителите на дирекция „Социално подпомагане“ предприемат необходимите мерки за уведомяване на лицата относно датата и часа за провеждането на заседанията. По искане и с участието на лицето с трайно увреждане или негов представител, въз основа на социалната оценка се изготвя индивидуален план за интеграция, съдържащ конкретни цели.

4. Консултативната комисия извършва социалната оценка въз основа на медицинската експертиза – според определените вид и степен на увреждане или трайно намалена работоспособност, и изчерпателно събраната от всички източници информация, включена в социалния доклад, т. нар. входни данни за лицето като по този начин взема предвид всички трудности, срещани от лицето с трайни увреждания, в процеса на социална му интеграция. На база наличната информация се извеждат потребностите на лицето с трайно увреждане и се очертават възможностите за адекватно решаване на проблемите, които то среща в ежедневието си.

5. Съставът на Консултативната комисия се утвърждава със заповед на директора на дирекция „Социално подпомагане“; съгласно чл. 13, ал. 3 от Закона за интеграция на

хората с увреждания. Изготвените социални оценки се подписват от всички длъжностни лица от състава на Комисията, взели участие в конкретното заседание.

6. Социалната оценка се изготвя в 2 екземпляра – за дирекция „Социално подпомагане“ и за лицето, подало заявление-декларацията, на което се връчва заедно със заповедта за отпускане или за отказ на добавката в 7-дневен срок от издаването на заповедта.

VI. КОНТРОЛ НАД ДЕЙНОСТТА НА КОНСУЛТАТИВНАТА КОМИСИЯ

1. Директорът на дирекция „Социално подпомагане“, осъществява контрол над дейността на сформирания с негова заповед консултативни комисии.

2. Специализираният контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане в териториалните подразделения на Агенцията за социално подпомагане, в това число и дейността на сформирания към тях консултативни комисии, се осъществява от инспектората по чл. 5, ал. 4 от Закона за социално подпомагане.

Приложение: Анкетна карта за самооценка на потребностите на лицето с трайно увреждане.

VII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящата методика е изготвена в изпълнение на чл. 12, ал. 1 от Закона за интеграция на хората с увреждания.

АНКЕТНА КАРТА
за самооценка на потребностите на лицето с трайно увреждане

/име, презиме и фамилия на лицето/
по заявление-декларация с вх. № /..... 20..... г.

I. Физическо здраве и обичайни дневни дейности		
1.	Възможности за самостоятелно обслужване и лична хигиена	<ul style="list-style-type: none"> • Невъзможно • Затруднено • Задоволително • Добро Пояснете:.....
• Посочете кой Ви помага за личната хигиена?		
2.	Обличане	<ul style="list-style-type: none"> • Невъзможно • Затруднено • Задоволително • Добро Пояснете:.....
• Посочете кой Ви оказва подкрепа при обличане?		
3.	Приготвяне на храна и хранене	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно • Оказват ми помощ - кой?
• Ползвам социална услуга		
4.	Домакинство, чистене и пазаруване	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно • Оказват ми помощ - кой?
• Ползвам социална услуга		
• Необходимост от лична помощ		
5.	Имате ли нужда от лична помощ при извършване на дейности в ежедневието си, като личен асистент, социален асистент или домашен помощник?	<ul style="list-style-type: none"> • Да • Не Ако отговорът е Да, моля уточните:
6.	Ползвате ли помощни средства, приспособления и съоръжения и/или медицински изделия за лична грижа и лична защита, като тоалетен стол, стол за баня, патерици, проходилка, бастун и други.	Да – какъв вид? <ul style="list-style-type: none"> • Не Съобразени ли са спрямо Вашите индивидуални потребности назначените Ви медицински изделия, моля обяснете защо?
7.	Имате ли нужда от помощни средства, приспособления и съоръжения и/или медицински изделия за лична грижа и лична защита, като тоалетен стол, стол за баня, патерици, проходилка, бастун и други.	Да – какъв вид? <ul style="list-style-type: none"> • Не
II. Здравословно и емоционално състояние		
1.	Умора, раздразнителност	<ul style="list-style-type: none"> • Постоянна • При движение • При натоварване Пояснете:.....
2.	Приемате ли лекарства	<ul style="list-style-type: none"> • На постоянна терапия съм • Приемам при нужда и при предписание Пояснете:.....
3.	Зрение	<ul style="list-style-type: none"> • Невъзможно • Затруднено

		<ul style="list-style-type: none"> • Задоволително • Добро Пояснете:.....
4.	Слух	<ul style="list-style-type: none"> • Невъзможно • Затруднено • Задоволително • Добро Пояснете:.....
5.	Реч и общуване	<ul style="list-style-type: none"> • Невъзможно • Затруднено • Задоволително • Добро Пояснете:.....
6.	Депресия	<ul style="list-style-type: none"> • Да - опишете в какво се състои • Не
7.	Агресивност	<ul style="list-style-type: none"> • Да - опишете в какво се състои • Не
8.	Имате ли достатъчно вода и възможности за физическа дейности? <i>По отношение на ежедневиите дейности – приготвяне на храна, разговор по телефон, социални контакти, като среща с приятел и др.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Да • Не <i>Ако отговорът е НЕ обяснете какъв е проблема:.....</i>
9.	Емоционални затруднения, моля опишете какви:	
10.	Психологична помощ, считате ли, че имате нужда?	
11.	Ползвате ли социални услуги	<ul style="list-style-type: none"> • Да – какъв вид? • Не
12. Имате ли желание да ползвате социални услуги – какъв вид?		
13.	Ходите ли на почивки, балнеолечебни и рехабилитационни дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Не ходя и нямам желание да ползвам тези услуги • Не ходя, но имам желание да ползвам тези услуги • Ходя веднъж в годината • Ходя повече от веднъж годишно
III. Взаимоотношения		
1.	Взаимоотношенията Ви със семейството са?	<ul style="list-style-type: none"> • Добри • Задоволителни • Не сме в добри отношения • Нямам
2.	Взаимоотношенията Ви със съжителстващи лица?	<ul style="list-style-type: none"> • Добри • Задоволителни • Не сме в добри отношения • Нямам
IV. Мобилност и транспорт		
1.	Придвижване в дома	<ul style="list-style-type: none"> • Невъзможно • Затруднено • Задоволително • Добро
1.1.	Стоещ в изправено и седнало положение	Възможен ли Ви е самостоятелен стоеж и промяна на позицията без необходимост от помощ или специални средства и в двете позиции и без умора и болка: <ul style="list-style-type: none"> • Да • Не.

		При необходимост, моля уточните:.....
1.2.	Придвижване по различни повърхности	<ul style="list-style-type: none"> • изкачване на стълби – Да / Не; • премината дистанция без затруднения, болка и умора – <i>уточнете каква</i>.....
1.3.	Имате ли нужда от приспособяване обзавеждането в дома?	<ul style="list-style-type: none"> • Да – какъв вид? • Не
2.	Придвижване извън дома	<ul style="list-style-type: none"> • Невъзможно • Затруднено • Задоволително • Добро
2.1.	Безопасно придвижване	<ul style="list-style-type: none"> • Пресичане на улица • Да • Не • Посещение на нови места без да се изгубите, • Да • Не. При необходимост, моля уточните:.....
2.2.	Имате ли нужда от помощ за лична мобилност – <i>приспособен автомобил, инвалидна количка, помощ при ориентирание и друго.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Да – какъв вид? • Не
3.	Ползване на личен, обществен транспорт	<ul style="list-style-type: none"> • Ползвам обществен транспорт • Ползвам лично МПС • Друго – посочете:..... • Не ползвам
4.	Достъп до обществени сгради	<ul style="list-style-type: none"> • Невъзможно • Затруднено • Задоволително • Добро
5.	Налични ли са други затруднения при придвижването?
V. Заетост и свободно време		
1.	Образование	<ul style="list-style-type: none"> • Основно • Средно • Висше • Специалност
2.	Трудов стаж на кандидата	Работите ли към момента? <ul style="list-style-type: none"> • Да • Не Посочете последните 2 работни места и уточнете, ако някое от тях е сменено поради здравословното Ви състояние:
3.	Имате ли желание за работа?	<ul style="list-style-type: none"> • Да – какъв вид? • Не
4.	Имате ли желание и/или необходимост за придобиване на допълнителна квалификация или преквалификация?	<ul style="list-style-type: none"> • Да – какъв вид?..... • Не
5.	Имате ли нужда от специализирано обучение?	<ul style="list-style-type: none"> • Да – какъв вид? • Не
6.	Възможност за участие в обществения живот	<ul style="list-style-type: none"> • По какъв начин?.....
7.	Използвате ли устройства за комуникация? <i>За помощ при намалено зрение, четене, писане, говорене, работа с компютър и др.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Да – какъв вид? • Не • Необходимост от:

	
8.	Свободно време и хоби, моля опишете:.....	
VI. Материално състояние и доходи		
1.	Доходи от:	<ul style="list-style-type: none"> • Трудова дейност • Пенсия • Обезщетения • Друго
2.	Движима / недвижима собственост
VII. Допълнителна информация		
<i>Ако смятате за необходимо да добавите друга съответстваща информация, моля добавете:</i>		
.....		
.....		
.....		
.....		

Забележка: Попълването на анкетната карта за самооценка изразява гледната точка на желанията и потребностите на лицето с увреждане. Анкетната карта няма задължителен характер може да бъде частично попълнена.

Дата:

Име и подпис на лицето

Гр.

/или негов представител/